

Dagens upplägg

28 maj kl. 9.00—15.00

- 09.00 Inledning och presentationsrunda
- 09.40 Länsstyrelsens förordningsarbete mm
- 10.15 Paus
- 10.30 Lantmäteriet berättar om handlingsplan klimatanpassning
- 10.45 Diskussion (i olika mötesrum)
- 10.55 Återkoppling (whiteboard)
- 11.10 Diskussion (i olika mötesrum)
- 11.20 Återkoppling (whiteboard)
- 11.30 Lunch
- 12.30 SCALGO-Live, visning av översvämningsmodelleringar
- 14.00 Paus
- 14.15 Skogsstyrelsens handlingsplan klimatanpassning
- 14.30 Trafikverket berättar om klimatanpassningsarbetet
- 14.45 Sammanfattning, datum nästa träff, önskemål vad som ska tas upp
- 15.00 Avslut

Tidigare...

- Hemställan av kontaktpersoner Mars 2017
- Utbildningsserien strukturerat klimatanpassningsarbete för kommunernas kontaktnätverk nov. 2017- april 2018
- Senaste träffen var 7 nov. 2018

Vad kom vi fram till då...

- Utmaningar: Målkonflikter, organisationsstruktur, Vad anpassa till, Vilket samhälle ska vi ha, var ska ribban läggas...
- Lösningar: Ta med klimatförändringar i RSA, Handlingsplan klimatanpassning, mer resurser, externa medel...

Presentationstrunda

- Vilken roll och kort något om hur organisationen jobbar med klimatanpassning?
- Önskemål att diskutera något i grupp? Tas i diskussionsgrupper efter Länsstyrelsens presentation
- Övrig punkt?

Förordning om myndigheters klimatanpassningsarbete

Förordning (2018:1428)
om myndigheters
klimatanpassningsarbete
Trädde i kraft 2019-01-01

Länsstyrelsens klimatanpassningsuppdrag finns nu i en särskild förordning. Den vänder sig till ytterligare 32 myndigheter. Detta är en del i den nationella strategin som kom 2018.

Syftet är att skydda miljön, människor och egendom, stärka klimatanpassningsarbetet och etablera ett uppföljningssystem.

Myndigheten (33 st inkl. Länsstyrelserna) ska;

- ta fram myndighetsmål för klimatanpassning,
- ha en handlingsplan,
- dokumentera, följa upp och redovisa arbetet med handlingsplanen,
- uppdatera handlingsplanen minst vart femte år,
- årligen redovisa arbetet till SMHI,
- anpassa statlig egendom till ett förändrat klimat och
- ta hänsyn till klimatanpassning i myndighetens upphandlingar i den mån det är möjligt.

I förordning framgår att Länsstyrelsen ska;

- initiera, stödja och följa upp kommunernas klimatanpassningsarbete,
- stödja och följa upp regionala sektorsmyndigheters klimatanpassningsarbete,
- analysera hur länet påverkas av klimatförändringarna,
- bidra till och ta fram underlag för ökad kunskap och planering och
- stödja arbetet i älvgrupper.

Handlingsplan klimatanpassning

- Regional handlingsplan för klimatanpassning 2014-2020.
- Intern handlingsplan för Länsstyrelsen Gävleborgs arbete med klimatanpassning, 2020-2021

Exempel på åtgärder som berör externa aktörer

Klimatanpassningssamordningen

- Medverka vid träffar med länets olika aktörer och sprida kunskap om klimatförändringarna och klimatanpassning.
- Anordna workshop för kommuner angående robust vattenförsörjning (Uppföljning KASKAD Klimatanpassad kommunal vattenförsörjning).
- I samverkan med kulturmiljö identifiera och redovisa i en rapport de kulturmiljöer som kan riskera att ta skada inom översvämningsskänliga områden.
- Säkerställ en klimatanpassning av miljömålsarbetet genom att delta och ansvara för frågan i arbetet med att ta fram nytt åtgärdsprogram för miljömålen.

Samhällsskydd och krisberedskap

- I kommunala risk- och sårbarhetsanalyser stödja och informera om klimatförändringarnas risker.

Miljö

- Förelägga större vattenförbrukare att söka tillstånd som saknar aktuellt tillstånd.
- Revidera den regionala vattenförsörjningsplanen, klimatanpassning delaktig.

Skötsel, ÅGP och Fiske

- Vid återställningsarbeten i vatten skapa miljöer i vattendragen som kan hålla låga temperaturer även vid värmeböljor, för att gynna kallvattenarter.

Vilt och naturprövning

- Se över förvaltningsplaner och skötselplaner för viltbestånden. Öka eller minska avskjutningarna.

Jordbrukarstöd

- Ta fram en plan i verksamhetsplanering för informationsinsatser och ökad rådgivning för länets lantbrukare.

Samhällsplanering

- Tillhandahålla information om utbildningsinsatser för kommunernas planerare och tillhandahålla aktuella planeringsunderlag.

Projektverksamhet

- Erbjuder aktiviteter så som kurser och rådgivning där klimatanpassning tas hänsyn till.

Klimatanpassning ett tvärsektoriellt arbete

- Grön infrastruktur (Värdetrakter framtagna, handlingsplan pågår)
- Livsmedelsstrategi (implementering pågår)
- Skogsstrategi (framtagande pågår)
- Vattenförvaltningens åtgärdsprogram
- Regional vattenförsörjningsplan (revidering pågår)
- Granskning översiktsplaner och detaljplaner
- Synpunkter olika externa remisser, myndigheter och kommuner
- Risk- och sårbarhetsanalyser
- Miljömålen (nytt åtgärdsprogram pågång)

Diverse externa uppdrag

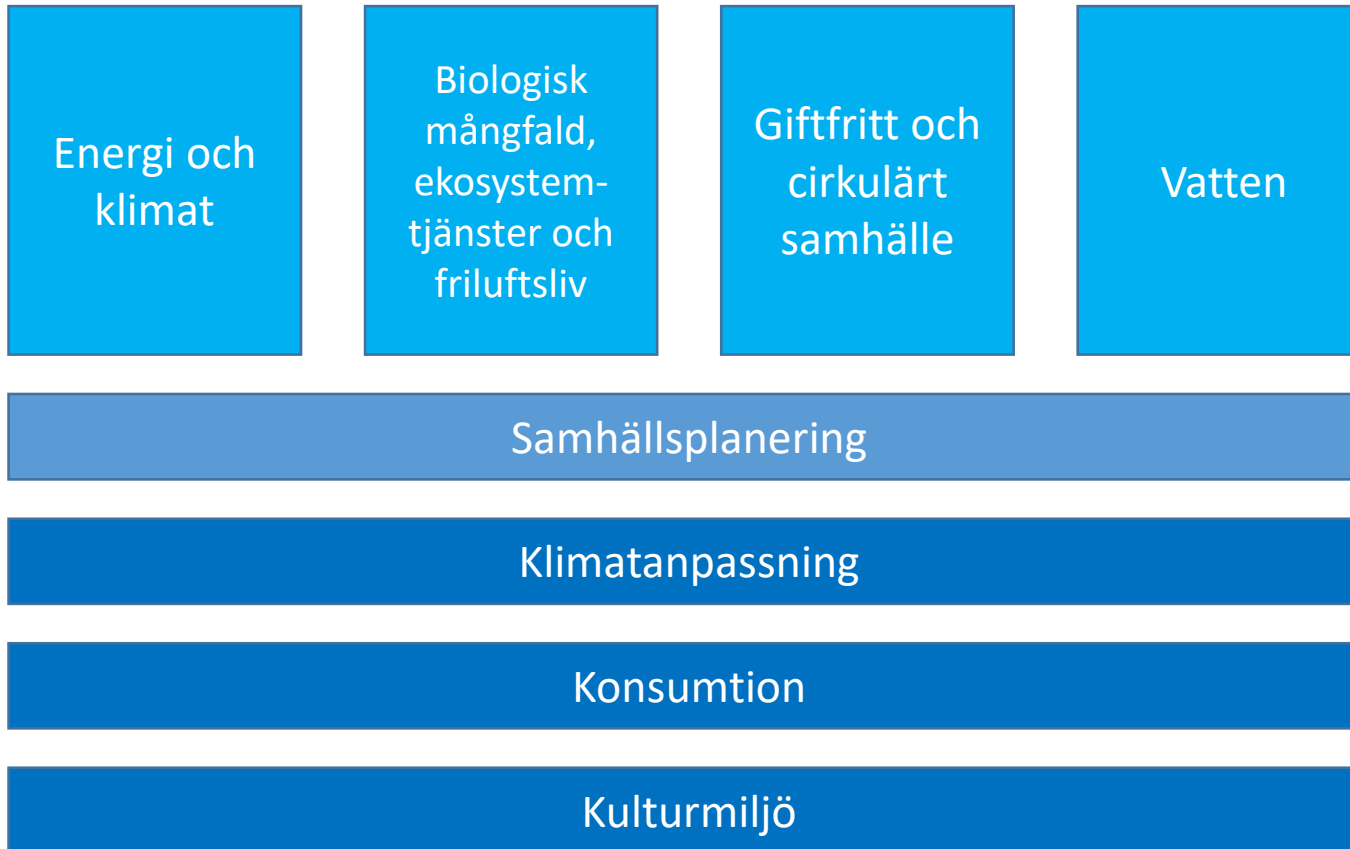
- Arbetsgrupp geodata inom nationella klimatanpassningsnätverket
- Norrlandslänen gett uppdrag till SMHI att ta fram bättre indikatorer för snö, klart i höst
- Representation samhällsbyggnadsnätverket
- Representation arbetsgrupp Naturolyckor
- Representation arbetsgrupp vattenförsörjning, Nationell samordning dricksvatten
- Förra året var vi ordförande för det nationella samordningsnätverket för klimatanpassning, i år sitter med som avgående län
- Till hösten är vi ordförande för Norrlandsgruppens klimatanpassningsnätverk

Miljömålsarbetet

- Åtgärdsprogram för miljömålen 2014-2020.
- Utvärdering och GAP-analys
- Nytt åtgärdsprogram 2021-2025
- Uppföljning åtgärdsprogram årligen

- Överenskommelser med kommuner och andra aktörer
- Uppföljning av överenskommelser

Klimatanpassning kommuner

- 0 Motivera
- 1 Etablera
- 2 Analysera
- 3 Identifiera
- 4 Prioritera
- 5 Genomföra
- 6 Följa upp

SMHI avser att revidera Lathunden och behöver få input

Är Lathunden användbar?

Om inte, ser ni att den kan bli det?

Om ja:

- Vilka delar är mest användbara?
- Vad behöver utvecklas?
- Vad saknas?

<https://www.smhi.se/lathund-for-klimatanpassning/om-lathund-for-klimatanpassning>

Exempel från andra kommuner

IVLs kartläggning och rankning av kommunernas klimatanpassningsarbetet 2019

I topp Uppsala, Sundsvall och Kristanstad, Gävleborgs län ligger på 16e plats

<https://webbutik.skr.se/bilder/artiklar/pdf/7585-735-0.pdf?issuusl=ignore>

https://www.ivl.se/download/18.20b707b7169f355daa75d6f/1560429462969/WEBB_KLIMATRAPPORT.pdf

<http://www.klimatanpassning.se/>

Länsstyrelsen
Gävleborg

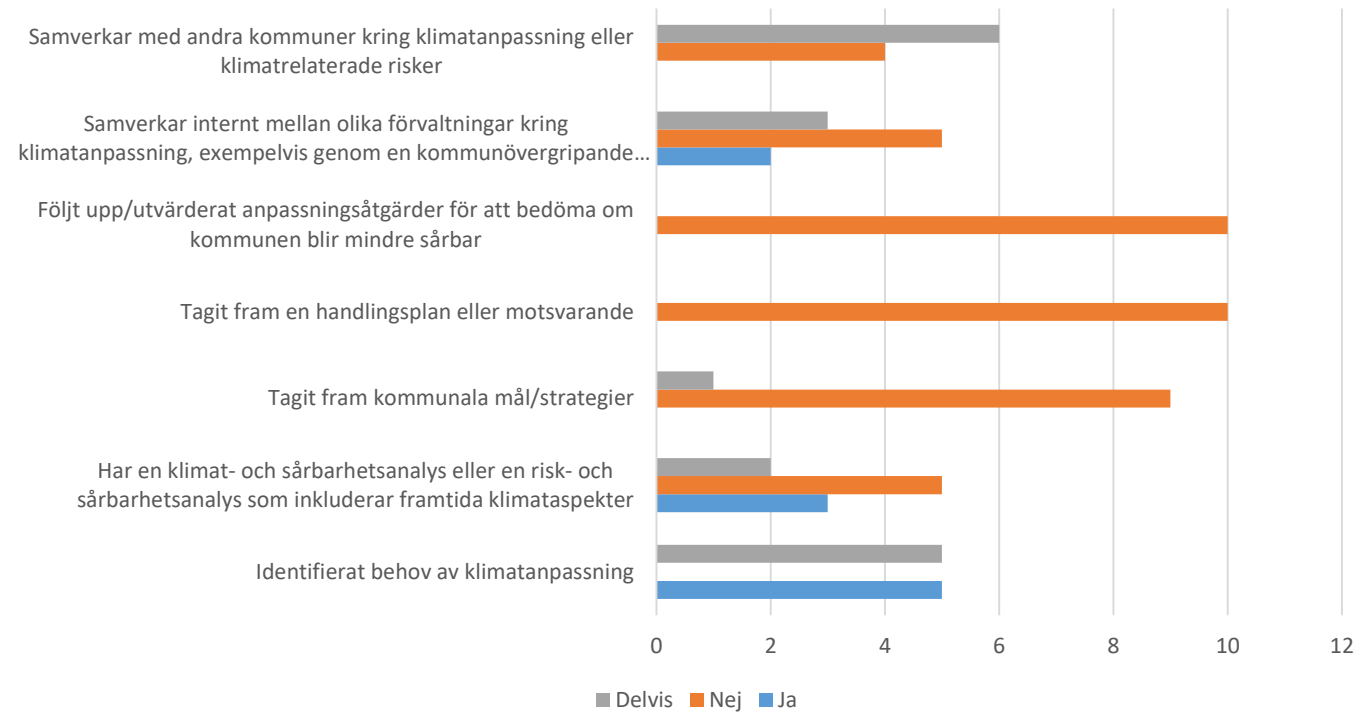
Uppföljning kommunernas klimatanpassningsarbete

- Länsstyrelsen gjorde inrapporteringen för alla kommuner för 2019, i SMHIs KLIRA
- Gjort en sammanställning
- Fundera hur vi kan utveckla uppföljningen

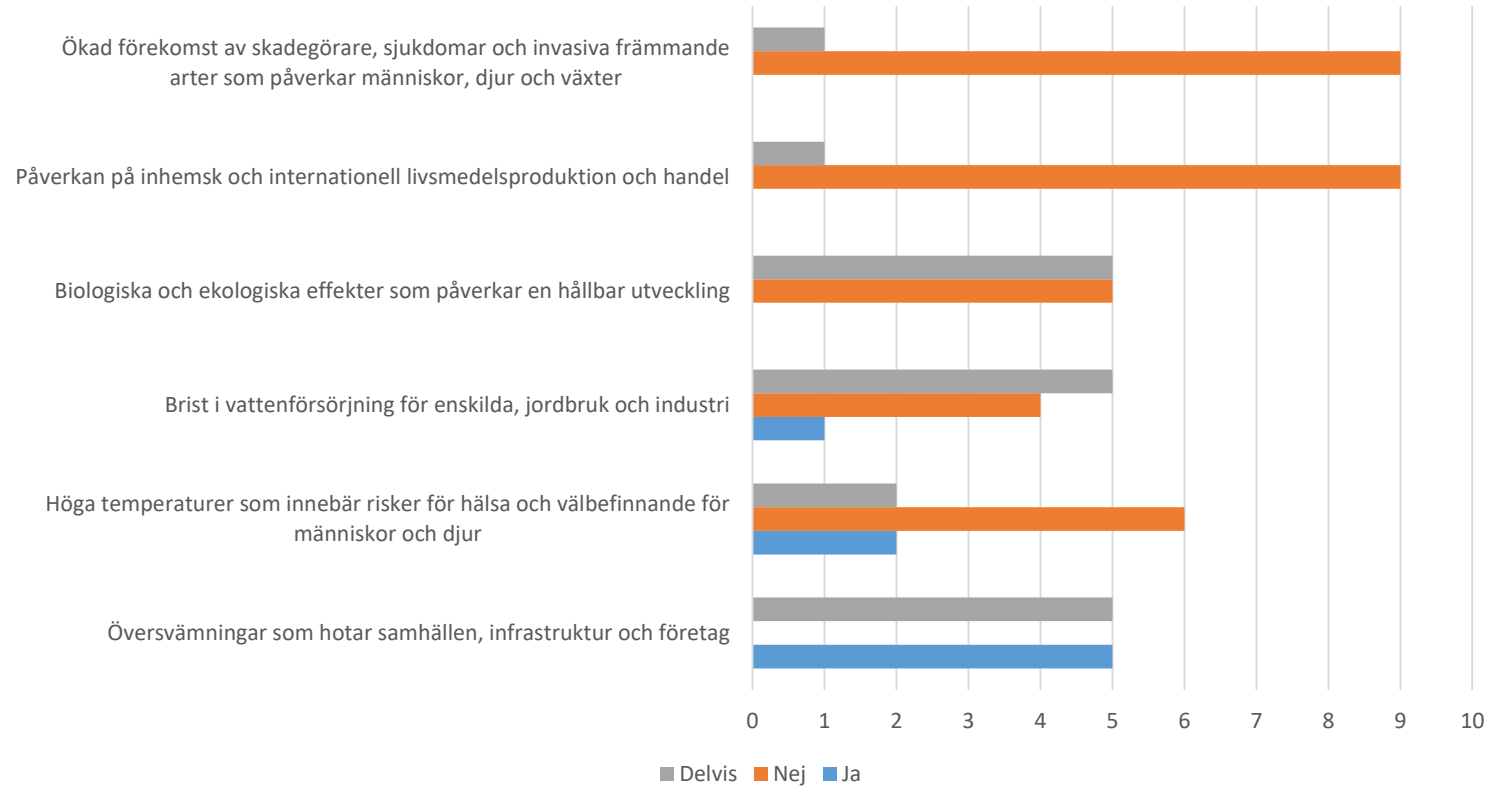

Vad har kommunen gjort för att anpassa kommunen till effekter av nuvarande och framtida klimat?

Vilka svårigheter har kommunen identifierat i arbetet med klimatanpassning?

Vilka svårigheter har kommunen identifierat i arbetet med klimatanpassning?

Lantmäteriet

Patrik Blom, Hållbarhetsstrateg

LM2020/001582

Lantmäteriets handlingsplan för klimatanpassning

Fastställd: 2020-01-27

Gäller för perioden: 2020–2024

Revideras: 12/2020

<https://www.lantmateriet.se/sv/Om-Lantmateriet/Samverkan-med-andra/geodata-for-klimatanpassning/#qry=klimatanpassning>

Länsstyrelsen
Gävleborg

Förslag på diskussionspunkter

- Vilka diskussionspunkter togs upp under rundan?
- Hur kan vi komma vidare med klimatanpassningsarbetet?
  - Vilka lämpliga strategi/styrdokument bör klimatanpassas?
  - Vad görs, finns goda exempel att dela med sig
- Har någon använt statsbidrag ÖP?
- Hur kan vi följa upp klimatanpassningsarbetet hos kommuner och regionala sektorsmyndigheter? (kompletterande frågor till de som finns i KLIRA? Återkoppling till er?
- Vilket/vilka stöd från Länsstyrelsen och andra myndigheter vill kommunen/sektorsmyndigheter ha? Vilka underlag saknas?

Efter lunch

- SCALGO-Live, Hampus Åkerblom

www.scalgo.com

- Skogsstyrelsen, Kristina Thureson

<https://www.skogsstyrelsen.se/om-oss/var-verksamhet/regeringsuppdrag/klimatanpassning/>

- Trafikverket, Agneta Löf och Katarina Lind

<https://www.trafikverket.se/for-dig-i-branschen/klimatanpassning/klimatanpassning-i-samhallsplaneringen/>

- Övrigt
- Fortsatt arbete
- Avslut för dagen ca 15.00

Förslag på stöd och fortsättning...

- **Regionala träffar**, 2 per år
- **Kommuntournée?** Ett antal kommuner per år eller samordna med andra träffar, ge förslag?
- **Hur nå beslutsfattare?** Ge förslag
- **Tematiska träffar?** värme, dricksvatten, skyfall, stigande hav...
- **Sprida information** inom kontaktnätverket, på vilket sätt?
- **KASKAD**, uppföljningsträff?
- **Behov av GIS-underlag?** värmekartering? mer?

Ex medel och projektstöd för klimatanpassning

- Statsstöd till kommunerna - klimatanpassning i översiktsplanering
- **VA-taxan** - drift, underhåll, investering, VA-anläggningar, dagvattenledningar
- MSBs statsbidrag till förebyggande åtgärder mot naturolyckor i bebyggda områden – sista ansökningsdatum 1 augusti varje år

<https://www.msb.se/sv/aktuellt/nyheter/2020/januari/nu-kan-kommuneransoka-om-2020-ars-statsbidrag-for-att-forebygga-naturolyckor/>

- Länsstyrelsens olika stöd
  - Stöd för säkrad dricksvattentillgång
  - lokala vattenvårdsprojekt, LOVA-bidrag, i huvudsak för att minska övergödning av vattenmiljön
  - Lokala naturvårdssatsningar, LONA-bidrag från Länsstyrelsen t ex Restaurering och anläggande av våtmarker

<https://www.lansstyrelsen.se/gavleborg/miljo-och-vatten/stod-for-atgarder-i-vatten.html>

<https://www.lansstyrelsen.se/gavleborg/natur-och-landsbygd/stod-till-naturvard/lokala-naturvardssatsningen-lona.html>

- **Boverket – Grönare städer**
- **Vinnova – delta i forskningsprojekt**
- **Stadsinnovationer** - för spetsteknik och innovativa systemlösningar (saltvattenrening i vattenförsörjning Öland)
- EU-medel för klimatanpassning
  - EU:s miljöfonder LIFE Klimat
  - Landsbygdsprogrammet
  - EU:s regionala strukturfonder
  - Horisont 2020, forskning och innovation (Vinnova)

<http://www.klimatanpassning.se/klimatanpassa/underlag-for-klimatanpassning/finansiering/att-soka-eu-medel-till-klimatanpassning-1.85667>

Exempel på kommande tema, föreläsare

- Värmebölja – Folkhälsomyndighetens kartering värmebölja och vägledning
- Ekosystemtjänster
- Länsförsäkringar – höra med en skyddsingenjör
- LRF projekt "Hållbar Livsmedelsproduktion"
Jämtland/Västernorrland
- Högskolan i Gävle, pågående projekt, luftfuktighet kulturmiljöer.

- Hur gör vi inför nästa rapportering? Det går att få inloggning på kommunen till KLIRA och rapportera själva till SMHI eller Lst skickar frågorna till kommunerna och Lst rapporterar in till KLIRA
- Finns andra frågor för uppföljningen som saknas i KLIRA?
- Länsstyrelsen skickar ut en enkät till kommunerna om detta

Exempel på stöd för mätningar kopplade till klimatanpassning, utvecklas....

Automatiserade sensorer bra för en bättre spatial täckning och tätare frekvens av mätningar

- Kan användas vid mätning av t ex temperatur och luftfuktighet
- T ex mikrosensorer, temp och luftfuktighet går att kombinera med luftföroreningsmätningar i stadsmiljö.

Eller skapa rutiner för temporära mätningar och insamling av temperatur under sommar månaderna på vårdanarättningar och förskolor/skolor, för att få koll på var höga temperaturer kan ske, för att sedan åtgärda med t ex markiser eller kylanläggning

Länsstyrelsen Gävleborg ansvarar för att beslut från riksdag och regering genomförs samt att samordna den statliga verksamheten i länet. Vi är en kunskapsorganisation som arbetar tvärsektorielt med flera olika sakfrågor från landsbygdsutveckling, miljömålen, biologisk mångfald och djurskydd till flykting- och integrationsfrågor hållbar samhällsplanering och krisberedskap.

Vår värdegrund bygger på tre ord, handlingskraft, professionalitet, och förståelse och ska genomsyra allt vi gör på alla nivåer.

